

ע"פ 2276/23 - שריף שאמי נ' מדינת ישראל

פלילי - חוק העונשין - עבירות נשק

פלילי - שיקולי ענישה

פלילי - חוק העונשין - עבירות סמים

ראיות - קבילות ראיות

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2276/23

לפני:

כבוד השופט יוסף אלרון
כבוד השופט אלכס שטיין
כבוד השופטת גילה כנפי-שטייניץ

המערערים:

1. שריף שאמי
2. מחמוד שאמי

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל
ערעור על הכרעת דינו וגזר דינו של בית המשפט
המחוזי בחיפה (השופט א' סלאמה) בת"פ
42581-06-21 מן הימים 14.9.2022
ו-2.2.2023

תאריך ישיבה:

ט' בתמוז התשפ"ד (15.7.2024)

בשם המערערים:

עו"ד ארז בן אוריה

בשם המשיבה:

פסק-דין

השופטת גילה כנפי-שטייניץ:

1. לפנינו ערעור על הכרעת דינו וגזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט א' סלאמה) בת"פ

עמוד 1

42581-06-21, מן הימים 14.9.2022 ו-2.2.2023, בהתאמה, במסגרתם הורשעו המערערים בביצוע בצוותא של עבירות יבוא סמים ונשק, החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, ונשיאת נשק ותחמושת שלא כדין; והושת על כל אחד מהם עונש של 92 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

תמצית הרקע העובדתי

2. נגד המערערים, אב ובנו, הוגש כתב אישום אשר אלה עיקרי עובדותיו:

עובר ליום 2.6.2021 קשרו המערערים קשר עם תושב לבנון שזהותו אינה ידועה (להלן: הלבנוני), ליבוא כ-35 ק"ג סמים מסוג חשיש, 15 אקדחים ו-30 מחסניות (להלן: הסמים והנשק), מלבנון לישראל. לשם קידום הקשר, קיימו המערערים התקשרויות רבות עם הלבנוני, במסגרתן, בין היתר, תואם המיקום המדויק בו יבוצע היבוא (להלן: נקודת ההברחה). בתאריך 2.6.2021, בשעה 11:12 או בסמוך לכך, הגיעו המערערים ברכב בו נהג המערער 1 (הוא אביו של המערער 2), סמוך לנקודת גבול 126 בגבול ישראל-לבנון. המערער 2 ירד מן הרכב והלך רגלית לכיוון נקודת ההברחה, הסמוכה לגדר המערכת ולמעביר מים המחובר בין לבנון לישראל (להלן: מעביר המים); בעוד המערער 1 נשאר להמתין לו ברכב, במרחק אווירי של כ-165 מטר. המערער 2 התמקם בסמוך לנקודת ההברחה, והמתין ללבנוני או מי מטעמו לשם ביצוע היבוא. בשעה 11:42 או בסמוך לכך, הגיעו מלבנון לנקודת ההברחה הלבנוני ואחר או אחרים מטעמו, כשבידיהם ארבעה תיקים ובהם הסמים והנשק (להלן: התיקים). אחד מהם התקדם לכיוון מעביר המים, והעביר דרכו את הסמים והנשק למערער 2, אשר שב עמם לכיוון הרכב, עד שנעצר על-ידי שוטרי יג"ל (יחידת גבול לבנון).

בגין מעשים אלה, יוחס למערערים ביצוען של העבירות הבאות, בצוותא חדא: יבוא, מסחר והספקה של סם מסוכן - לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה), וסעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית - לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודה, וסעיף 29 לחוק; עבירות בנשק (יבוא נשק) - לפי סעיפים 144(ב) ו-144(ג)(1) לחוק, וכן סעיף 29 לחוק; ועבירות בנשק (נשיאה) - לפי סעיפים 144(ב) רישא וסיפא ו-144(ג)(1) לחוק, וכן סעיף 29 לחוק.

3. גרסת המערערים השתנתה והתפתחה במהלך ניהול ההליך המשפטי. במענה לכתב האישום כפרו המערערים במיוחס להם מכל וכל, וטענו כי הגיעו לאזור למטרת חיפוש עבודה למערער 2. עוד טען המערער 2 כי "עבר וראה את התיקים הרים אותם, לא ידע מה תכולתם" ובעת שהרימם "השוטרים קפצו עליו". בעדותם בבית המשפט מסרו השניים גרסה שונה בתכלית. לפי גרסתם העדכנית, הגיעו למקום על מנת שהמערער 2 יאסוף תיק ובו סם מסוג חשיש, בכמות שאינה ידועה למערערים - וישנע אותו לידיו של אחר, בתמורה כספית. המערער 2 הוסיף וטען כי נתקל במקום דרך מקרה בשלושה תיקים נוספים אותם החליט "לגנוב", מבלי שידע מהי תכולתם, ובפרט לא ידע כי אלה מכילים נשק ותחמושת. בהתאם, טען המערער 2 כי ניתן להרשיעו אך בעבירה של החזקת סמים בכמות בלתי

מוגדרת, ואילו המערער 1 טען כי חלקו באירוע עולה לכל היותר כדי סיוע להחזקת סמים.

4. לנוכח חזית המחלוקת, עסקה הכרעת הדין בשאלות הבאות: האם הוכחו עבירות היבוא, לאמור, האם הוכח כי הסמים והנשק הועברו מלבנון לישראל; האם מתקיימים במערערים יסודות העבירה הנדרשים להרשעה בעבירות הנשק; והאם חלקו של המערער 1 בעבירות עולה כדי ביצוע בצוותא או סיוע בלבד.

בהכרעת דינו, לאחר ניתוח מפורט של הראיות שהונחו לפניו, הגיע בית המשפט המחוזי למסקנה כי יש להרשיע את המערערים בכל העבירות שיוחסו להם. צוין כי המערער 2 נתפס בכף כשברשותו התיקים ובהם הסמים והנשק, ולא עמד בנטל לעורר ספק סביר שמא לא היה מודע לקיומם של כלי הנשק בתיקים - ולפיכך נקבע, שיש להרשיעו בעבירות של החזקת סמים ונשיאת נשק. באשר לעבירות היבוא, בית המשפט המחוזי הסתמך על שורה של ראיות נסיבתיות, לגביהן נקבע כי בהצטרפן זו לזו, הן מובילות למסקנה חד-משמעית ולפיה הסמים והנשק הועברו למערער 2 מלבנון לישראל. בהקשר זה התבסס בית המשפט המחוזי, בין היתר, על עדויות שוטרי היג"ל ועל מארבים ותצפיות שערכו; על האזנות סתר לשיחות שנערכו ממכשירי הטלפון שנתפסו ברשות המערערים (להלן: האזנות הסתר); ועל סרטון שהתקבל מזה"ל המתעד את השטח הלבנוני בסמוך למקום ביצוע העבירות (להלן: הסרטון הזה"ל). אשר לגרסת המערערים, עמד בית המשפט המחוזי על התפתחות גרסתם מרגע מעצרו ועד לגרסתם הסופית בבית המשפט, כאשר נקבע כי שתיקתם במשטרה, הסתירות והפרכות שבדבריהם, הודאתם באי-אמירת אמת ועדותם הכבושה מעל דוכן העדים - מחזקים את ראיות המאשימה. לבסוף נבחן טיב מעורבותו של המערער 1 באירוע, ונקבע, בעיקר על בסיס האזנות הסתר, כי הוא נטל חלק פעיל ואף מרכזי בתכנון ובביצוע המעשים, ועל כן יש לראותו כמבצע בצוותא.

5. בגזר דינו, עמד בית המשפט המחוזי על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות, ובהתחשב במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנוהגת, בתכנון שקדם למעשים, ובפוטנציאל הנזק הנשקף מהם - נקבע מתחם ענישה הנע בין 6 ל-9 שנות מאסר בפועל. בהקשר זה נקבע כי מדובר במסכת עבריינית אחת המהווה "אירוע אחד", המצדיק קביעת מתחם ענישה אחד, וכי תרומתו של כל אחד מן המערערים לביצוע העבירות - שווה: המערער 2 כמי שהגיע למעביר המים וקיבל לידיו את התיקים, והמערער 1 כמי ש"חלש על האירוע ואף שלט על הנעשה בו", והיה "הרוח החיה" בביצוע העבירות. אשר לקביעת העונש בתוך המתחם, בית המשפט המחוזי התרשם, בין היתר, מהיעדרה של חרטה כנה מצד המערערים, והתחשב לחומרה בעברם הפלילי. בהקשר זה צוין, כי לחובת המערער 1 הרשעות קודמות בעבירות חמורות, גם אם יחסית ישנות, ובהן נשיאת נשק ועבירות סמים; ולחובת המערער 2 הרשעה אחת על-ידי בית דין צבאי בגין ביצוע מעשים הכוללים הוצאת תחמושת מרשות הצבא, בגינה הושת עליו בין היתר מאסר מותנה שהינו בר-הפעלה בעניינו. לקולא שקל בית המשפט המחוזי את גילו הצעיר של המערער 2 (כבן 22 שנים) בעת ביצוע המעשים; את מצוקתם הכלכלית הנטענת של המערערים עובר לביצוע המעשים; ואת העובדה כי מאסר ממושך שיושת עליהם ישפיע

על בני משפחתם. בהינתן מכלול השיקולים, נקבע כי יש להשית על המערערים עונש מאסר דומה, ולמקמו בסמיכות למחצית המתחם, עם פער מתון בין השניים בהתחשב בעברו הפלילי של המערער 1 ובגילו הצעיר של המערער 2.

לאור כל האמור, השית בית המשפט המחוזי על המערער 1 את העונשים הבאים: 92 חודשי מאסר בפועל שיימנו מיום מעצרו; מאסרים מותנים כמפורט בגזר הדין; 24 חודשי פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה, שיימנו מיום שחרורו ממאסר; וקנס בסך 10,000 ₪. על המערער 2 הושתו העונשים הבאים: 88 חודשי מאסר בפועל, וכן הפעלת מאסר מותנה בן 9 חודשים, באופן ש-4 חודשים ירצו במצטבר והיתר בחופף - כך שבסך הכל יישא המערער 2 בעונש של 92 חודשי מאסר בפועל, שיימנו מיום מעצרו; וכן מאסרים מותנים וקנס כפי שהוטלו על המערער 1.

מכאן הערעור על הכרעת הדין וגזר הדין. טענות הצדדים בערעור

6. טענתם המרכזית של המערערים היא כי בית המשפט המחוזי שגה בקביעתו, שנשמכה על ראיות נסיבתיות, ולפיה הסמים והנשק יובאו מלבנון לישראל. בהקשר זה טענו המערערים, בין היתר, כי הסרטון הצה"לי, בו נעשתה עריכה מטעמי ביטחון מידע, אינו קביל כראיה; כי לא הוכח שמעביר המים נמצא בחלקו בתחומי לבנון ומאפשר כניסה מהצד הלבנוני; כי לא ניתן להעביר את התיקים דרך מעביר המים מבלי לפרוק את תכולתם - כאשר לא נמצאו על תכולת התיקים טביעות אצבע או D.N.A של המערער 2; כי עדותו של אחד השוטרים בדבר הקולות שנשמעו ממעביר המים אינה אמינה בהתחשב במקום מארבו; וכי הדובר "אבו מוחמד" שנשמע בהאזנות הסתר, אינו לבנוני והחזיק במספר טלפון ישראלי. על כן, נטען כי יש לזכות את המערערים מעבירות היבוא שיוחסו להם. עוד טוענים המערערים, בין היתר, כי לא הוכחה מודעותם לכלי הנשק שהיו בתיקים, ואף לא הוכחה עבירת ההחזקה, שעה שהמשטרה עצרה את המערער 2 לפני שהוא פתח את כל התיקים וראה את תכולתם. המערערים סבורים כי גרסתו של המערער 2 ולפיה הגיע להעביר תיק אחד המכיל סמים, ונטל שלושה תיקים נוספים שמצא במקום - היא גרסה סבירה, שלא נסתרה בראיות, ועל כן יש להרשיעו לכל היותר בעבירה של החזקת סם בכמות בלתי ידועה, ואת המערער 1 בסיוע לעבירה זו.

בהתייחס לגזר הדין, טוענים המערערים כי בית המשפט המחוזי החמיר עמם יתר על המידה. לטענתם, מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה הנדון היא מועטה, בין היתר בשים לב לכך שמדובר בסמים "קלים"; "באקדחים ולא בנשק כבד"; משלא הוכחה מטרת ההחזקה של הנשק; ומקום שהסמים והנשק נתפסו ולא הגיעו ליעדם. לפיכך, ובהתחשב במדיניות הענישה במקרים דומים, נטען כי מתחם העונש שנקבע מחמיר מדי. כן טענו המערערים כי בית המשפט המחוזי לא נתן משקל למצוקתם הכלכלית שהובילה לביצוע העבירות; וכן לנזק הכבד שייגרם לבני משפחתם בעקבות כליאתם. על כן, עתרו המערערים "להמתיק את עונשם כדי להפיח בלבם תקווה לחזור למוטב".

7. המשיבה מצדה טוענת כי דין הערעור להידחות. ביחס להכרעת הדין נטען, כי המערערים מעלים

בערעורם את אותן הטענות שהעלו לפני בית המשפט המחוזי ונדחו - מבלי שהם מתמודדים עם הממצאים שנקבעו בהכרעת הדין. גם לגופן של הטענות, נטען כי אלה אינן משכנעות, תוך שפורטו חלק מן הממצאים העובדתיים הרלוונטיים שנקבעו בהכרעת הדין, המבססים את הרשעת המערערים בעבירות שיוחסו להם. נטען כי המערערים תוקפים את קבילות הסרטון הצה"לי, ואולם מהכרעת הדין עולה שמדובר בראיית חיזוק שמשקלה נמוך, כך שגם בהתעלם מראיה זו המסקנה המרשיעה אינה מתערערת. לבסוף נטען כי גרסתו של המערער 2 אינה רק גרסה כבושה, אלא גם "מפליגה למחוזות הדמיון" ונסתרת בראיות; וכי מעורבותו של המערער 1 בקשירת הקשר ובהוצאתו אל הפועל עמוקה ומהותית, כך שיש לראותו כמבצע בצוותא.

בהתייחס לגזר הדין, טוענת המשיבה כי העונש שנקבע הולם את מעשיהם החמורים של המערערים, בהינתן שורת הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מן המעשים וחומרת הפגיעה בהם, מידת אשם של המערערים, התכנון ברקע העבירות והנזק הפוטנציאלי שנמנע. נטען כי לחובת המערערים עבר פלילי, וכי הם לא נטלו אחריות על מעשיהם - כך שהעמדת עונשיהם במרכז מתחם הענישה שנקבע כלל אינה מחמירה עמם, בפרט בהינתן הצורך בהרתעת הרבים ובהרתעה אישית.

דין והכרעה

8. לאחר שעיינתי בפסק דינו של בית המשפט המחוזי ובחומר הראיות שהונח לפנינו, ולאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים, כפי שהובאו בכתב ובעל-פה - באתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות, על שני ראשיו.

הערעור על הכרעת הדין

9. עיקר טענותיהם של המערערים מופנה כלפי מסקנתו של בית המשפט המחוזי ולפיה הסמים והנשק יובאו מלבנון לישראל. מסקנה זו נסמכה בענייננו, כפי שצוין לעיל, על מכלול של ראיות נסיבתיות. על אופן בחינתן של ראיות נסיבתיות נקבע בפסיקה ענפה, כי ראיות אלה יכולות להוות בסיס למסקנה מרשיעה רק אם זו "המסקנה ההגיונית האחת והיחידה שאין בלתה" (ע"פ 6371/05 וגנר נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (10.7.2006)). מסקנה זו מוסקת בהליך תלת-שלבי: תחילה נבחנת כל ראיה בפני עצמה, לאחר מכן נבחן מארג הראיות בכללותו, ולבסוף, ככל שעולה ממארג הראיות מסקנה מרשיעה, נבחנת גרסת הנאשם - האם בכוחה להציע הסבר חלופי מזכה לראיות הנסיבתיות הקושרות אותו לעבירה (שם, וראו גם: ע"פ 4160/06 גזאוי נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (11.1.2007); ע"פ 3652/14 כנעאני נ' מדינת ישראל, פסקאות 51-54 (28.12.2015)). אמנם נכון, כאשר קביעותיה של הערכאה הדיונית מבוססות על הסקת מסקנות לוגיות מן הראיות הנסיבתיות, גדרי ההתערבות של ערכאת הערעור רחבים יחסית (ע"פ 1888/02 מדינת ישראל נ' מקדאד, פ"ד נו(5) 221, 228 (2002)). ואולם, התערבות זו עניינה אך בהסקת המסקנה הלוגית מהתשתית העובדתית שנקבעה על-

ידי הערכאה הדיונית, בעוד שלעניין קביעת התשתית האמורה, ובפרט לגבי קביעת עובדות המיוסדות על מהימנות העדים - נותר על כנו כלל אי-ההתערבות של ערכאת הערעור, לאור יתרונה המובנה של הערכאה הדיונית (ע"פ 6073/11 סגל נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (11.6.2012)).

10. במקרה דנן, שוטרי היג"ל לא ראו בעיניהם את שהתרחש במעביר המים, דרכו הועברו, על פי הנטען, הסמים והנשק מלבנון לישראל. ואולם, מארג הראיות שהונח לפני בית המשפט המחוזי מוביל ל"מסקנה אחת ברורה וחד משמעית, כי התיקים הגיעו לידי [מערער] 2 משטח לבנון" (פסקה 45 להכרעת הדין). כך, בין היתר - נצפה המערער 2 מגיע לכיוון מעביר המים שבגבול לבנון, ולאחר שנשמעו מן המעביר דיבורים בשפה הערבית, רעשי ברזל ופתיחת רוכסן, נצפה המערער 2 יוצא מן המעביר כשברשותו התיקים, אז נעצר (ראו את דו"חות הפעולה ועדויותיהם של שוטרי היג"ל כפיר ועמוס); במקביל, ותוך הלימת זמנים מלאה, נצפו שני אנשים בשטח לבנון כשתיקים על גבם, רצים לכיוון מעביר המים - ולאחר מכן נצפו בורחים חזרה ללבנון (ראו את דו"ח התצפית ועדותו של שוטר היג"ל מורן, וכן את הסרטון הצה"לי); ולבסוף, קודם לאירוע ובזמן אמת, ניהלו המערערים שיחות בינם לבין עצמם, ובינם לבין "אבו מוחמד" ("הלבנוני"), בהן נשמעו מתאמים מפגש בין המערער 2 לאחרים לצורך מסירת דבר-מה (ראו את השיחות שתועדו בהאזנות הסתר). על בסיס האמור הסיק בית המשפט המחוזי, בצדק, כי הוכחו עבירות היבוא מעבר לכל ספק סביר.

המערערים לא הציגו, לא בבית המשפט המחוזי ולא בערעור לפנינו, כל הסבר חלופי למארג הראיות האמור. כך למשל, לא הוצע הסבר לתוכן השיחות המפלילות שקיימו עם הלבנוני בעת האירוע, בהן נשמע המערער 2 משיב בחיוב לשאלות הלבנוני האם "נכנסת פנימה" והאם "לשלוח את החבר'ה אליך". עוד לא הוצע הסבר לשיחות שקיימו עם הלבנוני עובר לאירוע, מהן נלמד על ניסיון לתיאום נקודת מפגש בין שניים המצויים מצדדיו השונים של הגבול, תוך שנזכרים במפורש שמות של כפרים בלבנון. כפי שפורט בהרחבה בהכרעת הדין, בית המשפט המחוזי התרשם כי גרסתו של המערער 2, ולפיה נכנס למעביר המים כדי לחפש תיק אחד שהיה אמור להיות במקום זה מכבר, ומצא במקומו ארבעה תיקים - היא גרסה כבושה שאין לסמוך עליה. לא מצאתי עילה להתערב בהתרשמותו זו של בית המשפט המחוזי, המבוססת, בין היתר, על השינויים שחלו בגרסאות המערער 2 לאורך הדרך, הסתירות שנתגלו בהן, והודאתו מעל דוכן העדים במסירת דברי כזב בחקירתו במשטרה. משכשלו המערערים אפוא להציג גרסה חלופית לגרסת המאשימה, ומשנותרה מסקנה הגיונית אחת ויחידה העולה מן הראיות - והיא אשמת המערערים בביצוע עבירות יבוא - אין מקום להתערב בהרשעתם בעבירות אלה.

11. המערערים טוענים עוד כי המסקנה המרשיעה בדבר ביצוע עבירות היבוא אינה יכולה לעמוד, מאחר שזו נסמכת על הסרטון הצה"לי הערוך, שאין לקבלו כראיה. סרטון זה, המתעד שניים ההולכים בשטח לבנון בסמוך למקום האירוע כשעל גבם תיקים - הוגש באמצעות קצינת צה"ל, אשר העידה כי נכחה בחמ"ל בעת האירוע ו"גזרה" את הסרטון מטעמי ביטחון מידע. בית המשפט המחוזי ראה לקבל הסרטון כראיה, אולם קבע כי "המשקל שיש ליתן לראייה זו הוא מוגבל ונמוך, ויש בה אך לתמוך

קמעה, בקווים כלליים בלבד בעדותו המהימנה של מורן אשר צפה בעצמו בשני אנשים נעים עם תיקים על גבם אל עבר הגדר. הסרטון בעצם ממחיש עדות זו ודי בו כי ישמש למטרה זו בלבד" (פסקה 44 להכרעת הדין). קביעה כאמור מתכתבת עם ההלכה שנפסקה בע"פ 639/79 אפללו נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(3) 561, 571-574 (1980). לנוכח המשקל המוגבל ביותר, אפוא, שיוחס לסרטון זה, ולאור הראיה העצמאית הנוספת על שהתרחש בשטח לבנון, בדמות עדותו המהימנה של שוטר היג"ל מורן ודו"ח התצפית שערך - מובן כי גם אם תתקבלנה טענות המערערים נגד הסרטון, אין בכך כדי לחתור תחת מסקנתו המרשיעה של בית המשפט המחוזי בנוגע לביצוע עבירות היבוא.

יש לדחות גם את יתר טענות המערערים, אשר אינן עוסקות בתהליך ההסקה הלוגי של המסקנה המרשיעה מהראיות הנסיבתיות, אלא תוקפות ממצאי עובדה ומהימנות שעליהן נשענת המסקנה האמורה. כידוע, אין זו דרכה של ערכאת הערעור להתערב בממצאי עובדה ומהימנות שקבעה הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים ויוצאי דופן (ראו למשל: ע"פ 7473/20 מדינת ישראל נ' מחאמיד, פסקה 17 (29.6.2021); ע"פ 6277/20 היילי נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (24.3.2021)) - והמקרה דנן אינו נמנה עמם. בית המשפט המחוזי, אשר התרשם באופן בלתי אמצעי מהעדים הרבים שהופיעו בפניו, כמו גם מחומר הראיות המגוון שהוצג בהליך, נטע את קביעותיו העובדתיות בנימוקים מפורטים, תוך התייחסות יסודית לכלל טענות המערערים, עליהן הם שבים בערעור - ולא ראיתי עילה להתערב בקביעותיו. כך, בין היתר, לגבי אמינות עדותו של השוטר כפיר, אשר העיד על אשר שמע מתוך מעביר המים (ראו בפסקאות 14, 18 ו-22-23 להכרעת הדין); ולגבי מיקומו ומאפייניו הפיזיים של מעביר המים (ראו בין היתר, שם, בפסקאות 17-18. ובהקשר זה ובהתייחס למשמעות של אי-מציאת טביעות אצבע ו-D.N.A על תכולת התיקים, ראו שם, בפסקה 48). אף ביתר טענות המערערים, לרבות טענתם בדבר אי-ביצוע איכון לטלפון של "הלבנוני" (וראו בהקשר זה את קביעת בית המשפט המחוזי, שם), אין כדי להוביל להתערבות במסקנה המרשיעה בהתייחס לעבירות היבוא.

12. המערערים משיגים גם על הרשעתם בעבירות של החזקת סם מסוכן ונשיאת נשק. בהקשר זה הם טוענים כי השוטרים שעצרו את המערער 2 "לא המתינו כדי לוודא שהמערער 2 פותח את כל התיקים", ולכן לא התקיימה "ההתמדה המינימלית בהחזקה הפיזית" הנדרשת לשם השלמת עבירת ההחזקה. דין טענה זו להידחות אף היא. במוקד "ההחזקה" בסם מסוכן, עומדת שליטתו של אדם בסם המסוכן (ראו הגדרת "החזקה" בסעיף 34כד לחוק וכן סעיף 8 לפקודה). שליטה זו, לעניין היסוד הפיזי של העבירה, משמעה יכולתו של אדם "להגיע לעשייה פיזית בחפץ" או לקבוע את גורלו הפיסי - כאשר יכול וזו תשתרע גם על פרק זמן קצר ביותר (ע"פ 7282/08 אבו עמרה נ' מדינת ישראל, פסקאות 15-16 (13.1.2010) (להלן: עניין אבו עמרה); ע"פ 250/84 הוכשט נ' מדינת ישראל, פ"ד מ(1) 811, 823-824 (1985)). בענייננו, העיד המערער 2 כי נטל את התיקים ובהם הסמים והנשק, "והלכתי כמה מטרים", עד שנעצר על-ידי השוטרים (עמ' 87 לפרוטוקול הדין בבית המשפט המחוזי, ש' 20-12). גם בדו"חות הפעולה של השוטרים שביצעו את המעצר, צוין כי הבחינו במערער 2 נושא

על גבו את התיקים ו"הולך בהליכה איטית עקב משקל התיקים לכיוון היער", בטרם נעצר (ת/28 ו-23/ת). מכאן, כי התיקים במערער 2 יסוד השליטה הנדרש לצורך גיבוש עבירת ההחזקה - כאשר העובדה שאחז בתיקים אך לזמן קצר טרם מעצרו, כמו גם העובדה שלא הספיק לטענתו לפתוח את כל התיקים - אינה מעלה ואינה מורידה (השוו עניין אבו עמרה, בפסקה 16). מקום שאין חולק כי המערער 2 פסע מספר מטרים בעודו אוחז בתיקים עם הסמים והנשק, מתקיים גם היסוד העובדתי של עבירת נשיאת הנשק בה הואשם (וראו: ע"פ 5927/11 הררי נ' מדינת ישראל, פסקאות 47 ו-55 (23.8.2012); ע"פ 8416/09 מדינת ישראל נ' חרבוש, פסקה 53 (9.6.2010)).

13. טענה נוספת של המערערים, ביחס להרשעתם בעבירות הנשק, היא כי "לא הוכח כי התקיים היסוד הנפשי אצל המערער מס' 2 לגבי תכולת[ת] המזוודות בכל הקשור לנשק", וכי "הנטל מוטל על המשיבה להוכיח כי המערער 2 ידע שיש בתיקים גם נשק" (סעיפים 33 ו-35 לכתב הערעור). אף טענה זו אין לקבל. כפי שציין בית המשפט המחוזי, מקום שהמערער 2 נצפה נושא את הנשק באמתחתו, ובשים לב לכלל הנסיבות שתוארו, חזקה עליו כי ידע במה הוא מחזיק, ועליו הנטל לסתור חזקה זו (וראו: עניין אבו עמרה, בפסקה 15; ע"פ 7362/01 סעד נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(2) 241, 244 (2002); ע"פ 8939/08 מוזס נ' מדינת ישראל, פסקה כ"ט (5.10.2011)). לא מצאתי להתערב בקביעתו של בית המשפט המחוזי ולפיה המערער 2 לא עמד בנטל המוטל עליו בהקשר זה, וזאת בשים לב ל"חוסר האמון המוחלט" שרכש בית המשפט המחוזי לגרסתו (פסקה 63 להכרעת הדין). כפי שצוין קודם, בית המשפט המחוזי לא מצא להאמין לגרסתו של המערער 2 ולפיה התכוון להעביר תיק אחד המכיל סמים, ומצא שלושה תיקים נוספים שבחר לקחת, מבלי לדעת מהי תכולתם - ולא נמצא טעם להתערב בהתרשמותו זו, שהתבססה על אופן התנהלותו של המערער 2 לאורך ההליך, כמו גם על יתר הראיות שהוצגו.

14. לבסוף, יש לדחות גם את טענתו של המערער 1 ולפיה חלקו באירוע הוא של מסייע, ואינו עולה כדי ביצוע בצוותא. טענה זו לא נומקה בכתב הערעור, וממילא לא נמצא טעם להתערב בקביעותיו המפורטות של בית המשפט המחוזי בהקשר זה - הנסמכות, בין היתר, על דברים שמסר המערער 1 בעדותו, על שיחות שביצע קודם לאירוע ובמהלכו ותועדו בהאזנות הסתר, על הסרטון שנמצא במכשיר הטלפון שנתפס ברשותו, ועל נוכחותו בזירה ביום האירוע (ראו בפסקאות 76-81 להכרעת הדין).

לאור כל האמור, יש לדחות את הערעור על הכרעת הדין.

הערעור על גזר הדין

15. דין הערעור על גזר הדין להידחות אף הוא. כידוע, בית המשפט שלערעור לא יטה להתערב בעונש שהוטל על-ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים בהם מתגלה סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנהוגת, או כאשר נפלה טעות מהותית בגזר הדין (ראו למשל: ע"פ 3633/21 פלוני נ' מדינת ישראל,

פסקה 14 (9.11.2022); ע"פ 7039/21 מריאם נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (5.7.2023). עניינו אינו בא בקהלם של אותם מקרים חריגים.

16. העבירות שביצעו המערערים משלבות, כאמור, עבירות סמים ונשק. על החומרה הגלומה בעבירות הנשק ועל מגמת ההחמרה בענישה בעבירות אלה עמד בית משפט זה פעמים אינספור (ראו מיני רבים: ע"פ 7971/23 אגבאריה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (26.5.2024); ע"פ 309/22 מדינת ישראל נ' ביאדסה, פסקה 6 (10.5.2022)). בעניינו קיימים שני היבטי חומרה ייחודיים. האחד נעוץ בכמות הגדולה של כלי נשק שנתפסה: 15 אקדחים ו-30 מחסניות; והשני, נעוץ בסיכון הביטחוני המיוחד הנשקף מיבוא נשק לתוך גבולות המדינה. זאת, בפרט שעה שכלי נשק ותחמושת המוברחים לגבולות הארץ, עלולים להגיע לידיהם של גורמים עוינים ולשמם לביצוע מעשי טרור נגד אזרחי המדינה ותושביה (ע"פ 11475/04 מדינת ישראל נ' סוארכה, פסקה 5 (7.11.2005); ע"פ 4043/05 מדינת ישראל נ' בניית, פסקה 8 (10.8.2006)); ע"פ 8755/01 מדינת ישראל נ' גדבאן (27.2.2003)). יעדם של כלי הנשק בעניינו לא הוברר, ואלה נתפסו, למרבה המזל, בטרם הגיעו ליעדם. ואולם, אין בכך כדי לבטל את פוטנציאל הנזק שעלול היה להיגרם לו היו המערערים משלימים את תכניתם.

אשר לעבירות הסמים, הפסיקה עמדה על כך שמדיניות הענישה בגין עבירת החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית, אף כשמדובר בסמים שאינם נחשבים "סמים קשים", צריכה להיות מרתיעה ומשמעותית, על מנת לשמש אות אזהרה אפקטיבי למי שמתכוון ליטול חלק במערכת ההעברות והסחר בסמים (ראו למשל: ע"פ 1932/15 בן סעדון נ' מדינת ישראל, פסקה 27 (17.4.2016); רע"פ 8695/19 חי פסו נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (5.1.2020)). גם בהקשר זה, נודעת חומרה מיוחדת ליבוא סמים דרך גבולותיה היבשתיים של המדינה (ע"פ 8534/20 זניד נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (21.7.2021); ע"פ 6990/13 ח'טיב נ' מדינת ישראל, פסקה 28 (24.2.2014)).

17. לאור חומרתן הרבה, אפוא, של עבירות הנשק והסמים שביצעו המערערים, ובשים לב לתכנון שקדם למעשים, למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלה ולעברם הפלילי של המערערים - לא מצאתי כי העונש שהוטל על המערערים מחמיר עמם יתר על המידה באופן המצדיק התערבות בגזר הדין.

18. סוף דבר: אציע לחברי" כי נדחה את הערעור, על שני ראשיו.

גילה כנפי-שטייניץ

שופטת

עמוד 9

השופט י' אלרון:

אני מסכים.

י
ו
ס
ף
א
ל
ר
ו
ו
ש
ו
פ
ט

השופט א' שטיין:

אני מסכים.

אלכס שטיין
שופט

הוחלט כאמור בפסק דינה של השופטת ג' כנפי-שטייניץ.

ניתן היום, ח' באלול התשפ"ד (11.9.2024).

עמוד 10

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת

אלכס שטיין
שופט

יוסף אלרון
שופט